

Warszawa, 10-10-2024 r.

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Marcin Wiącek

VII.7033.4.2023.AMB

**Pan
Dariusz Wieczorek
Minister Nauki
Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego
ePUAP**

Szanowny Panie Ministrze,

w związku z jedną z prowadzonych przeze mnie spraw w przeszłości zwracałem się do Ministra Edukacji i Nauki, wskazując na wątpliwości dotyczące przepisu przejściowego regulującego kwestię wznowienia postępowania awansowego. W związku z uzyskaną odpowiedzią na to wystąpienie¹, a także mając na uwadze fakt, że dotychczas przedmiotowy przepis nie uległ zmianie, pragnę zwrócić uwagę Pana Ministra na następujące kwestie.

Przed wejściem w życie ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2023 r. poz. 742 ze zm.; dalej jako: PSWN), podstawą wznowienia postępowania o nadanie stopni doktora i doktora habilitowanego albo tytułu profesora mogły być – obok przesłanek wskazanych w ustawie z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 775 ze zm.; dalej też jako: KPA) – ujawnione okoliczności wskazujące na to, że stopień doktora lub doktora habilitowanego albo tytuł profesora został nadany na podstawie dorobku powstałego

---

¹ Dot. pisma Ministra Edukacji i Nauki z 29 września 2023 r., znak:DN-WAN.056.48.2023.

z naruszeniem prawa, w tym praw autorskich, lub dobrych obyczajów w nauce (art. 29 ust. 2 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki, Dz. U. z 2017 r. poz. 1789 ze zm.; dalej jako: USN). W sytuacji, gdy wznowienie następowało z uwagi na zaktualizowanie się jednej z przesłanek wznowieniowych wskazanych w KPA, zastosowanie miał art. 146 § 1 KPA, zgodnie z którym uchylenie decyzji w sytuacji, gdy dowody, na których podstawie ustalono istotne dla sprawy okoliczności faktyczne, okazały się fałszywe bądź decyzja wydana została w wyniku przestępstwa, nie może nastąpić, jeżeli od dnia doręczenia lub ogłoszenia decyzji upłynęło dziesięć lat, zaś z przyczyn określonych w art. 145 § 1 pkt 3-8 oraz w art. 145a-145b KPA, jeżeli od dnia doręczenia lub ogłoszenia decyzji upłynęło pięć lat. Jednak w sytuacji, gdy ujawnione okoliczności wskazywały na to, że stopień doktora lub doktora habilitowanego albo tytuł profesora został nadany na podstawie dorobku powstałego z naruszeniem prawa, w tym praw autorskich, lub dobrych obyczajów w nauce, ograniczenie czasowe wynikające z art. 146 § 1 KPA nie miało zastosowania.

Dla przykładu, Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 27 kwietnia 2010 r. (sygn. akt I OSK 1226/09) wskazał, że „w zaskarżonym wyroku w pełni prawidłowo Sąd pierwszej instancji z powołaniem się na orzecznictwo Naczelnego Sądu Administracyjnego zastosował art. 29 ust. 2 powołanej ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule naukowym w zakresie sztuki, który wprowadza przesłankę szczególną wznowienia postępowania w sprawie nadania stopnia naukowego, która z tego względu ma pierwszeństwo w zastosowaniu przed przesłankami wyliczonymi enumeratywnie w art. 145 § 1 K.p.a. Zastosowanie jej, zarówno z powodu przepisów przejściowych, jak i pełnej regulacji w art. 29 powołanej ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule naukowym w zakresie sztuki, nie zostało ograniczone przesłanką terminu. Może mieć zatem zastosowanie do decyzji podjętych przed wejściem w życie tej ustawy oraz nie obowiązuje przesłanka przedawnienia ustanowiona w art. 146 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego. Tożsamy pogląd wyrażono w wyroku NSA z dnia 8 stycznia 2008 r. sygn. akt I OSK 1590/07 publikowanym w internetowym zbiorze orzeczeń NSA”.

Sprawa braku ustawowego ograniczenia czasowego dotyczącego możliwości uchylenia decyzji w wyniku wznowienia postępowania awansowego na tej szczególnej podstawie była też w przeszłości przedmiotem korespondencji Rzecznika Praw Obywatelskich z

resortem szkolnictwa wyższego². Wówczas Ministerstwo argumentowało, że brak ograniczenia czasowego w zakresie wznawiania postępowań na podstawie art. 29 ust. 2 USN związany jest z brakiem tolerancji dla wszelkich przejawów nieuczciwości naukowej. Ministerstwo wskazywało także, iż „[n]awet wynikające z przepisów karnych przedawnienie karalności nieuczciwości naukowej nie zwolni nieuczciwego naukowca z zarzutu uchybienia godności i dobrym zwyczajom akademickim”.

Obecnie, zgodnie z art. 194 PSWN, w przypadku zaistnienia określonych w KPA przyczyn wznowienia postępowania administracyjnego w sprawie nadania stopnia doktora albo rażącego naruszenia prawa przez podmiot doktoryzujący, Rada Doskonałości Naukowej wydaje postanowienie o wznowieniu postępowania i wskazuje podmiot doktoryzujący, który prowadzi postępowanie. Przepis ten, zgodnie z art. 225 PSWN, znajduje odpowiednie zastosowanie do wznowienia postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego. Z kolei zgodnie z art. 145 § 1 KPA, w sprawie zakończonej decyzją ostateczną wznawia się postępowanie, jeżeli:

1. dowody, na których podstawie ustalono istotne dla sprawy okoliczności faktyczne, okazały się fałszywe;
2. decyzja wydana została w wyniku przestępstwa;
3. decyzja wydana została przez pracownika lub organ administracji publicznej, który podlega wyłączeniu stosownie do art. 24, 25 i 27 KPA;
4. strona bez własnej winy nie brała udziału w postępowaniu;
5. wyjdą na jaw istotne dla sprawy nowe okoliczności faktyczne lub nowe dowody istniejące w dniu wydania decyzji, nieznane organowi, który wydał decyzję;
6. decyzja wydana została bez uzyskania wymaganego prawem stanowiska innego organu;
7. zagadnienie wstępne zostało rozstrzygnięte przez właściwy organ lub sąd odmiennie od oceny przyjętej przy wydaniu decyzji (art. 100 § 2 KPA);
8. decyzja została wydana w oparciu o inną decyzję lub orzeczenie sądu, które zostało następnie uchylone lub zmienione.

Szczególne podstawy wznawieniowe wskazane są także art. 145a-145b KPA.

Jednocześnie, jak wspomniano wcześniej, ustawodawca ograniczył temporalnie możliwość uchylecia decyzji w wyniku wznowienia postępowania na podstawach określonych w KPA (art. 146 § 1 KPA). W sytuacji upływu wskazanych w tym przepisie terminów, zgodnie z art. 151 § 2 KPA, organ administracji publicznej nie może uchylić

---

² Znak pisma: DSW.ZNU.174.57.2015.SP.1.

decyzji, a jedynie winien ograniczyć się do stwierdzenia wydania zaskarżonej decyzji z naruszeniem prawa oraz wskazania okoliczności, z powodu których nie uchylił tej decyzji.

W obecnym stanie prawnym wskazanego wyżej ograniczenia nie stosuje się w sytuacji, gdy wznowienie następuje na podstawie przesłanki dodatkowej, wynikającej z art. 194 PSWN, tj. z uwagi na rażące naruszenie prawa przez podmiot doktoryzujący.

Ustawodawca nie odsyła do odpowiedniego stosowania art. 194 PSWN w odniesieniu do postępowań w sprawie nadania tytułu profesora. W tym zakresie w art. 230 ust. 3 i 4 PSWN wskazano, że w przypadku powzięcia wiadomości o możliwości naruszenia praw autorskich³ przez osobę, której dotyczy wnioski o nadanie tytułu profesora, Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej może zwrócić się do Rady Doskonałości Naukowej o dołączenie do wniosku opinii komisji do spraw etyki w nauce Polskiej Akademii Nauk. W przypadku wydania opinii potwierdzającej możliwość naruszenia praw autorskich, Rada Doskonałości Naukowej wznawia postępowanie w sprawie nadania tytułu profesora. Ustawodawca nie wskazuje, że dopuszczalność wznowienia tego postępowania i uchylenia decyzji RDN o wystąpieniu do Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej o nadanie wnioskodawcy tytułu profesora (228 ust. 5 pkt 1 PSWN) ograniczona jest terminem. Komentatorzy tego przepisu wskazują, że ustawodawca wprowadził w ten sposób dodatkową, obok wynikającej z przepisów KPA, podstawę wznowienia postępowania w sprawie nadania tytułu profesora (T. Jędrzejewski [w:] Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Komentarz, red. J. Woźnicki, Warszawa 2019, art. 230, LEX/el., dostęp: 25.09.2024 r.). W konsekwencji w odniesieniu do wznowiania postępowania w sprawie nadania tytułu profesora terminy wynikające z art. 146 § 1 KPA nie odnoszą się do wznowienia na podstawie art. 230 ust. 4 PSWN, a jedynie do wznowienia, które następuje na podstawie KPA.

Warto zaznaczyć, na co wskazał też Minister Edukacji i Nauki w kierowanej do mnie korespondencji, że „[r]ezygnacja w obecnych przepisach (art. 194 ustawy PSWiN) z przesłanki wznowienia postępowania awansowego polegającej na ujawnieniu okoliczności wskazujących na to, że stopień (doktora, doktora habilitowanego) został nadany na podstawie dorobku powstałego z naruszeniem prawa, w tym praw

---

³ Warto zaznaczyć, że ustawodawca nie odnosi obecnie naruszenia praw autorskich do dorobku naukowego, co w praktyce może oznaczać, że każde naruszenie praw autorskich może być podstawą do wznowienia postępowania.

autorskich, lub dobrych obyczajów w nauce, wynika z faktu, że powyższa problematyka wpisuje się w uregulowaną w art. 145 § 1 pkt 5 Kpa przesłankę wznowienia, polegającą na wyjściu na jaw istotnych dla sprawy nowych okoliczności faktycznych lub nowych dowodów istniejących w dniu wydania decyzji, nieznanymi organowi, który wydał decyzję. Ponieważ art. 194 ustawy PSWiN odsyła do ww. przepisu kodeksowego, usunięty został swoisty dualizm regulacyjny”. W konsekwencji, także na gruncie obecnie obowiązujących przepisów możliwe jest wznowienie postępowania w sytuacji ujawnienia okoliczności wskazujących na to, że stopień doktora lub doktora habilitowanego został nadany na podstawie dorobku powstałego z naruszeniem prawa, w tym praw autorskich, lub dobrych obyczajów w nauce. Niemniej, jak wskazano wyżej, z uwagi na to, że postępowanie to wznowiane jest aktualnie w oparciu o przepisy KPA, znajduje do niego zastosowanie ograniczenie wynikające z art. 146 § 1 KPA. Ograniczenie to znajduje także zastosowanie w odniesieniu do możliwości uchylecia decyzji w ramach wznowionego postępowania w sprawie nadania tytułu profesora, chyba że podstawą wznowienia jest podejrzenie naruszenia praw autorskich.

Wobec wskazanej wyżej zamiany prawa, ustawodawca zdecydował się na rozstrzygnięcie kwestii intertemporalnych w ten sposób, że w przypadku wznowienia postępowania, w którym na podstawie przepisów obowiązujących przed dniem wejścia w życie ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce został nadany stopień doktora, stopień doktora habilitowanego albo tytuł profesora, postępowanie prowadzi się na podstawie przepisów obowiązujących w dniu wszczęcia postępowania, które było przedmiotem postanowienia o wznowieniu (art. 187 ust. 4 zd. 1 PSWN). Zgodnie zaś z art. 187 ust. 2 PSWN, w okresie od dnia wejścia w życie ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce do dnia 31 grudnia 2020 r. postępowania w sprawach, o których mowa w art. 28 ust. 3a i 3b oraz art. 29 ust. 3 ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki, tj. m.in. postępowania wznowieniowe, wszczyna się i prowadzi na podstawie przepisów dotychczasowych.

Przyjęte rozwiązanie w praktyce różnicuje pozycję osób, które uzyskały stopień doktora lub doktora habilitowanego na podstawie dorobku powstałego z naruszeniem prawa, w tym praw autorskich, lub dobrych obyczajów w nauce, w ten sposób, że jeśli postępowanie, w ramach którego nadano im ten stopień toczyło się w oparciu o USN, to decyzja o nadaniu go może zostać uchylona, nawet jeśli do naruszenia doszło wiele lat temu, z tym zastrzeżeniem, że postępowanie wznowieniowe zostało wszczęte najpóźniej do dnia 31 grudnia 2020 r., zaś w przypadku osób, które dopuściły się podobnego naruszenia, ale stopień nadano im na podstawie obecnie obowiązujących

przepisów lub na podstawie przepisów uprzednio obowiązujących, pod warunkiem, że postępowanie wznowieniowe wszczęto po 31 grudnia 2020 r., uchylenie decyzji jest ograniczone czasowo ze względu na art. 146 § 1 KPA. Jak się wydaje, obecnie także możliwość uchylenia decyzji w ramach wznowienia postępowania w sprawie nadania tytułu profesora doznaje podobnych ograniczeń, a uchylenie decyzji nie jest ograniczone żadnym terminem jedynie w odniesieniu do sytuacji, gdy doszło do naruszenia praw autorskich, ale już np. nie wtedy, kiedy tytuł został uzyskany na podstawie dorobku uzyskanego z naruszeniem dobrych obyczajów w nauce.

Taki sposób ukształtowania przepisu przejściowego rodzi moje wątpliwości, którym wyraz dałem, jak wskazano wyżej, już w przeszłości w korespondencji z MEiN. Ówczesny Minister, po konsultacji z Radą Doskonałości Naukowej, wskazał, że dostrzega podstawy do wprowadzenia zmian prawnych. Niestety, dotychczas stan prawny w tym zakresie nie uległ zmianie. Mając to na uwadze, działając na podstawie art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2024 r. poz. 1264), zwracam się z uprzejmą prośbą rozważenie podjęcia inicjatywy legislacyjnej zmierzającej do wprowadzenia zmian prawnych, które w sposób jednolity regulowałyby kwestię dopuszczalności uchylenia decyzji nadającej stopień lub tytuł naukowy względem osób, które uzyskały stopień doktora, doktora habilitowanego lub tytuł profesora na podstawie dorobku powstałego z naruszeniem prawa, w tym praw autorskich, lub dobrych obyczajów w nauce. Będę wdzięczny za poinformowanie mnie o zajętych przez Pana Ministra stanowisku.

Z poważaniem

Marcin Wiącek

Rzecznik Praw Obywatelskich

/-wydano i podpisano elektronicznie/

Do wiadomości:

Pan prof. dr hab. Bronisław Włodzimierz Sitek
Przewodniczący Rady Doskonałości Naukowej

Rada Doskonałości Naukowej
ePUAP